

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Záviskou v právní věci žalobce **T. M.**, zastoupeného zákonnou zástupkyní L. M., bytem tamtéž, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, k žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6.1.2015 č.j. MPSV-UM/448/15/4S-MSK, o příspěvek na péči,

t a k t o:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 6.1.2015 č.j. MPSV-UM/448/15/4S-MSK **se z r u š u j e** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I.

[1] Žalobci byl snížen příspěvek na péči z 12.000,- Kč na 8.000,- Kč měsíčně.

[2] Zákonná zástupkyně (Listina o ustanovení opatrovníka ze dne 31.5.2012 sp. zn. OP 442/2007) podala u zdejšího soudu v zákonné lhůtě žalobu proti výše uvedenému rozhodnutí, ve které uvedla, že žalobce nezvládá základní životní potřeby orientace,

neboť se neorientuje časem, místem ani osobou, komunikace, neboť vůbec nekomunikuje, nemluví, nechápe význam mluveného slova, nechápe obrazové symboly, stravování, neboť není schopen si jídlo nebo nápoj sám nalít, naporcovat, nedodrží dietní režim, oblékání a obouvání, neboť nedokáže vybrat oblečení a obuv s ohledem na denní dobu nebo počasí, připravené oblečení a obuv si již sám obleče, ale je nutná kontrola v jakém pořadí, tělesná hygiena, neboť není schopen se samostatně umýt, osušit, česat, čistit zuby ani holit, výkon fyziologické potřeby, neboť je inkontinentní, sice používá inkontinenční pomůcky, ale nechápe jejich význam, má tendenci je sundávat, schovávat, neprovede očistu po stolici, péče o zdraví, neboť není schopen si nachystat léky a užívat je ve stanoveném režimu, osobní aktivity, neboť nevstupuje do vztahu s jinými osobami, při aktivitě vydrží jen krátce, využívá hračky pro věkovou hranici tří let a péče o domácnost, neobstará nákup, neovládá domácí spotřebiče, nevykonává běžné domácí práce a nechápe hodnotu a význam peněz. Navrhla zrušit napadené rozhodnutí a uložit žalovanému znovu ve věci rozhodnout a stanovit mu povinnost nahradit žalobkyni případné náklady řízení do tří dnů od právní moci rozsudku.

[3] Žalovaný k žalobě ve svém vyjádření ze dne 24.3.2015 popřel důvodnost námitek, ztotožnil se s odůvodněním napadeného rozhodnutí a navrhl žalobu zamítnout.

II.

[4] Žalovaný rozhodnutím podle ust. § 90 odst. 5 správního řádu odvolání zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně Úřadu práce ČR – Krajské pobočky v Ostravě č.j. 545222/2014/OOI, ze dne 10.10.2014, kterým byl příspěvek na péči snížen z 12.000,- Kč na 8.000,- Kč měsíčně ode dne 1.11.2014 dle ust. § 7 a § 14 zákona č. 108/2006 Sb., potvrdil. V odůvodnění především odkázal na posudek posudkové komise MPSV ČR, který považoval za úplný a přesvědčivý, a který byl vypracován ve vztahu ke všem námitkám uvedeným v odvolání.

[5] Z obsahu správního spisu bylo zjištěno, že žalobci byl původně přiznán příspěvek na péči rozhodnutím ze dne 11.6.2007 od ledna 2007 ve výši 11.000,- Kč, který pak oznámením ze dne 13.7.2009 byl od 1.8.2009 zvýšen na 12.000,- Kč měsíčně. Dne 29.5.2014 bylo vydáno oznámení o zahájení správního řízení ve věci opětovného posouzení nároku a výše. Sociální pracovnice provedla **šetření v domácnosti dne 30.6.2014**, ve kterém uvedla, že žadatel se pohyboval po obývacím pokoji, je mobilní, bez kompenzačních pomůcek, chůzi zvládá bez omezení, mimo domácnost se pohybuje jen s doprovodem. Schody zvládá s přidržením se o zábradlí nebo o stěnu. Nezvládá stát na místě v klidu, k lékaři je přepravován automobilem. Dle matky by nezvládl cestovat hromadnou dopravou, vypukl by u něj amokový stav, byl by agresivní. Není orientován časem, osobou a místem. Verbálně nekomunikuje, zvládá jednoduché pokyny. S cizími lidmi nekomunikuje, mluvenému slovu nerozumí, písemný projev nezvládá. Nepoužívá mobilní telefon a příprava stravy a vaření je zajišťována pečující osobou. Nají se sám lžící nebo rukou. Pokud má oblečení nachystané, sám se oblékne, ale je nutná kontrola, nevybere si sám oblečení. Musí být kontrolován při obouvání, neboť nerozlišuje pravou a levou botu. Nepotřebuje pomoc při vstupu a výstupu z vany, avšak mytí těla, vlasů, holení, ústní hygienu, stříhání nehtů provádí pečující osoba. Žadatel je sice kontinentní, ale ve stresových situacích se v noci pomůže, fyziologická potřeba není zvládána a regulována běžně. Léčebný režim je dodržován pečující

osobou. Nezapojuje se do žádných sociálních aktivit, mimo vztahů v rodině. Lékař **OSSZ Ostrava ve svém posudku dne 25.8.2014** posoudil zdravotní stav jako dlouhodobě nepříznivý – těžká mentální retardace se závěrem, že nezvládá 8 základních životních potřeb. Porucha orientace při těžké mentální retardaci, chůze bez kompenzačních pomůcek, není popsána inkontinence v odborných nálezech. Nezvládá základní životní potřebu b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost. Dne 10.10.2014 bylo správním orgánem rozhodnuto ve věci tak, že došlo ke snížení příspěvku na péči od 1.11.2014 z 12.000,- Kč na 8.000,- Kč. Žalovaný správní orgán k odvolání ze dne 22.10.2014, ve kterém bylo rozporováno zvládání základní životní potřeby – výkon fyziologické potřeby, si vyžádal posudek u posudkové komise MPSV ČR v Ostravě. **Posudková komise MPSV ve svém posudku ze dne 5.12.2014** uvedla, že se jedná o těžkou mentální retardaci, nespecifický autismus, atypické absence, sinistroskoliózu hrudní páteře, hydronefrózu vlevo st. III, stav po pyeloplastice vlevo v r. 1998, funkční megacolon, dolichosigmoideum a chronickou gingivitidu s devastací chrupu. Posouzení bylo provedeno na základě posudkového spisu OSSZ Ostrava, spisu odvolacího orgánu, zdravotní dokumentace praktického lékaře MUDr. V., sociálního šetření ze dne 30.6.2014 a lékařských nálezů MUDr. B. z dubna 2007. Posudková komise nehodnotila odlišně od lékaře OSSZ a k námitkám uvedeným v odvolání ohledně fyziologické potřeby uvedla, že zmíněná velmi nepravidelná stolice při megacolon, kdy při dlouhodobé zácpě je průjem, který vyžaduje očistu a nutnou úpravu životosprávy, se v uvedeném případě nepravidelné stolice nejedná o dennodenní základní životní potřebu. Na toaletu dojde, pomočování popsáno jen při stresu a nepravidelně. V domácím prostředí se orientuje, fyzická mobilita je zachována bez kompenzačních pomůcek a jedná se jen o nezvládání osmi základních životních potřeb, a to orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Posuzovaný je závislý ve stupni III. (těžká závislost).

III.

[6] U jednání soudu dne 13. ledna 2016 zástupkyně žalobce uvedla, že u žalobce nedochází k inkontinenci, když je ve stresu, ale trpí stresovou inkontinencí. Dále, že není pravda, že by trpěl průjmy, ale trpí zácpou, kdy se mu ve střevě vytvoří koule, a dokud tuto nevytlačí, což se tak děje až za 12 dní, dochází k neustálému úniku tekuté stolice, neustále má zašpiněné prádlo, a proto musí být neustále, právě v důsledku uniku tekuté stolice, omýván. Když dojde konečně k vytlačení stolice, je tak 3 až 4 dny klid, a pak to začne znovu, což tak trvá 10 dní. Žalobce nechce přes den nosit pleny, neustále si je sundává, stejně tak i v noci, jestliže se probudí. Pokud se týká uniku moče, to se stává hlavně v noci.

IV.

[7] Podle ust. § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 366/2011 Sb., **osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve**
a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,
b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého

zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,
c) *stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,*
d) *stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.*

[8] Podle ust. § 9 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., v platném znění, při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby:

- a) *mobilita,*
- b) *orientace,*
- c) *komunikace,*
- d) *stravování,*
- e) *oblékání a obouvání,*
- f) *tělesná hygiena,*
- g) *výkon fyziologické potřeby,*
- h) *péče o zdraví,*
- i) *osobní aktivity,*
- j) *péče o domácnost.*

[9] Podle § 9 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb. *při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplyvá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*

[10] Podle ust. 9 odst. 5 zákona č. 108/2006 Sb. *pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.*

[11] Podle přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb., která blíže vymezuje posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby:

a) Mobilita:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových.

b) Orientace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem a osobou, orientovat se v obvyklém prostředí a situacích a přiměřeně v nich reagovat.

c) Komunikace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna porozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.

d) Stravování:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim.

e) Oblékání a obouvání:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.

f) Tělesná hygiena:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.

g) Výkon fyziologické potřeby:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.

h) Péče o zdraví:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetrovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky, pomůcky.

i) Osobní aktivity:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vstupovat do vztahů s jinými osobami, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.

j) Péče o domácnost:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti, manipulovat s předměty denní potřeby, obstarat si běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče, uvařit si teplé jídlo a nápoj, vykonávat běžné domácí práce, obsluhovat topení a udržovat pořádek.

[12] Podle ust. § 1 odst. 4 vyhl. č. 505/2006 Sb. za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu **v přijatelném standardu**. Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu.

[13] Krajský soud hodnotil nejen napadené rozhodnutí, ale i zákonnost správního řízení, které předcházelo vydání napadených rozhodnutí, dle skutkového a právního stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen s.ř.s.) a dospěl k závěru, že je důvodná.

[14] Zástupkyně žalobce ve správním řízení v odvolání ze dne 22.10.2014 rozporovala zvládání základního životního úkonu fyziologické potřeby, neboť syn má od dětství zvětšené tlusté střevo, trpí onemocněním megacolon, což ve svém důsledku přináší potíže s vyprazdňováním a enkoprézou, po vykonání fyziologické potřeby je nutné syna osprchovat a v noci se pomočuje. V žalobě opětovně uvedeno, že je inkontinentní, používá inkontinenční pomůcky, ale význam nechápe, denně si je sundává a schovává, není schopen chápat nutnost základní hygieny po stolici, po výkonu se sám neočistí. Přes veškerou snahu dodržovat vhodné stravování, chodit denně na procházky, je inkontinentní, přičemž nacvičování ranního defekačního reflexu je problematické vzhledem k jeho potížím, neboť nechápe verbální vysvětlování.

[15] Žalovaný v rámci odvolacího řízení vyžádal posouzení u posudkové komise MPSV a pro své rozhodnutí převzal bezesbýtku závěr posudkové komise MPSV ze dne 5.12.2014. Žalovaný dospěl k závěru, že posudková komise se dostatečně vypořádala s námitkami uvedenými v odvolání. Soud se zcela neztotožnil s názorem žalovaného o úplnosti a objektivnosti posouzení posudkovou komisí a vypořádání se s námitkami v odvolání uvedenými. Žalobce byl uznán neschopen 8 základních životních potřeb: b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání, f) tělesná hygiena, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity a j) péče o domácnost. Problematické zůstalo posouzení základní životní potřeby g) fyziologické potřeby. Posudková komise ve svém posudku uvedla, že citace: „inkontinence není popsána, schopen dojít včas na toaletu. Je zmíněno noční pomočování, střídání zácpy s průjmem a inkontinence stolice. (Dle sociálního šetření se posuzovaný ve stresových situacích v noci pomočí, na stolicí chodí 1x za 14 dní)...V tomto případě nepravidelné stolice se nejedná o dennodenní základní životní potřebu, na toaletu dojde....“

[16] Námitka ohledně nezvládnutí základní životní potřeby - výkon fyziologické potřeby dle soudu nebyla posudkovou komisí MPSV dostatečně vypořádána. V první řadě soud zpochybnil přesvědčivost posudku již pouze s ohledem na tam vyslovené, že v případě nepravidelné stolice se nejedná o dennodenní základní životní potřebu. Vyprazdňování stolice je běžnou každodenní potřebou člověka. Právě to, že žalobce má nepravidelnou stolicí, trpí zácpou, potřebu vykonává až za 12 dní, je projevem jeho onemocnění výrazného chorobného rozšíření tlustého střeva. Vyslovený názor posudkovým orgánem tak nabízí otázku, zda to, že žalobce nemá potřebu se vyprazdňovat dennodenně, ale jen několikrát za měsíc, vylučuje u něj vůbec možnost posouzení této základní životní potřeby. Pak se nabízí s tímto otázkou, zda v případě, tvrdila-li by fyzická osoba, že hygienu neprovádí denně, pak by toto tvrzení v duchu názoru posudkového orgánu, vylučovalo posuzování základní životní potřeby f) ? Soud nejen, že nesdílí tento výklad posudkovým orgánem a potažmo i žalovaným, který jej převzal, ale navíc soud nepřehlédl ani to, že v rozporu s uvedeným v posudku, že „inkontinence není popsána“, je v nálezů praktického lékaře ze dne 3.8.2014 (založeno v posudkovém spise OSSZ Ostrava) uvedeno, citace: ...“střídání zácpy s následným průjmem a **inkontinencí stolice** (zdůraznil soud), noční pomočování ...“. Z posudku

není seznatelné, jak se posudkový orgán vypořádal s odvolací námitkou, že u žalobce dochází k enkopréze. Navíc dle vyjádření zástupce žalobce, žalobce trpí samovolným únikem tekuté stolice několik dní, než učiní potřebu, a po tu dobu musí být každodenně omýván. Dále žalobce dle jeho zástupkyně trpí stresovou inkontinencí, nikoliv, jak posudkový orgán uvedl, že jen ve stresu.

[17] Po provedeném řízení a dokazování krajský soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného je nezákonné, neboť za základ pro své rozhodnutí převzal posudek posudkové komise MPSV, který není úplný ani přesvědčivý a napadené rozhodnutí nebylo vydáno v souladu se zákonem, neboť nebyl zatím zjištěn úplně skutečný stav věci tak, jak má na mysli § 3 správního řádu. Soud proto rozhodnutí žalovaného zrušil dle § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Soud zavazuje správní orgán (§ 78 odst. 5 s.ř.s.) názorem, že před vydáním nového rozhodnutí, bude úplně a řádně zhodnocen zdravotní stav žalobce, kdy bude nutno doplnit posudek PK MPSV ČR o podrobnější a přesvědčivější zhodnocení schopnosti fyziologické potřeby. Teprve na základě nového posudku PK MPSV doplněného v tom směru bude možné vydat nové rozhodnutí.

[18] O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšná strana žalobce se výslovně náhrady nákladů vzdala, proto jí nebyla náhrada přiznána.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí l z e podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí č. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 13. ledna 2016

JUDr. Jana Záviská
samosoudkyně